

VALGPROGRAM 2023 - 2027

Østre Toten Arbeiderparti

ØSTRE TOTEN ARBEIDERPARTI BYGGER POLITIKKEN PÅ GRUNNVERDIENE:

⇒ FRIHET - LIKHET - SOLIDARITET

Arbeiderpartiets visjon er en rettferdig verden uten fattigdom og i fred, der mennesker er frie, likestilte og har innflytelse på sine liv. Alle mennesker er unike, uerstattelige og like mye verdt. Hver av oss skal ha muligheten til å leve gode liv, i små og store fellesskap. Vi vil ha et samfunn basert på frihet, solidaritet og like muligheter for alle.

Vi bor i en flott kommune med mange særegenheter som gjør oss stolte av å være totninger. Østre Toten Arbeiderparti ønsker å utvikle Østre Toten kommune videre, og markedsføre kommunens kvaliteter for å bli mer attraktiv for økt bosetting og næringsutvikling. Vi må tilby gode, effektive og trygge kommunale tjenester til våre innbyggere. En god oppvekst er nøkkelen til et godt liv og en trygg alderdom. Fellesskap og frivillighet er limet i lokalsamfunnet vårt.

HOVEDSATSINGER

1. BYGGE TOTEN-IDENTITET

Skape mer stolthet og positivitet for vår lokale Toten-identitet. Jobbe aktivt med holdningsskapende arbeid som fremmer inkludering, toleranse og respekt. Markedsføre Østre Toten og regionen utad på en offensiv måte.

2. UTVIKLE BOFORMER FOR ELDRE

Etablere et nytt tilbud med heldøgnsomsorg for pleietrengende. Fullføre omsorgs/innsatstrappa, der det etableres ulike boformer for seniorer.

3. SKAPE INNOVASJON PÅ TOTEN

Østre Toten skal være en fleksibel kommune som utvikler mennesker, næringsliv og lokalsamfunn. En kommune som søker endringer, og endrer seg i takt med samfunnsutviklingen. Vi vil ha attraktive boformer for førstegangsetablerere og gode tilbud/ordninger for gründere.

4. REDUSERE KONSULENTBRUK OG SATSE PÅ EGNE ANSATTE

Redusere konsulentbruk og bruke egne ressurser i organisatoriske utviklings- og utredningsoppgaver. Styrke og videreutvikle trepartssamarbeidet og arbeide for en lærende organisasjon, med vekt på trivsel, åpenhet, kompetanse, utvikling og etterutdanning for våre ansatte.

5. FORHINDRE UTENFORSKAP OG PSYKISK UHELSE

Etablere familiens hus for å sikre bedre tverrfaglig innsats i oppvekstsektoren. Satse på frivilligheten og legge bedre til rette for økt aktivitet hos frivillige lag og foreninger ved å opprette en stilling som frivilligkoordinator. Etablere møteplasser og integreringsarenaer.

1. OPPVEKST

Vi ønsker at alle skal få en god og trygg oppvekst, der alle opplever mestring og blir inkludert i lokalsamfunnet vårt. En god oppvekst er en av samfunnets beste investeringer. Det må tenkes langsiktig, og tidlig innsats fra de første årene i barns liv er viktig for at man lykkes senere i livet. Det å sikre våre barn gode og trygge opplæringsarenaer på våre skoler og barnehager er sentralt.

Vi vil jobbe for at barn og unge skal bli mer robuste. Skolehelsetjenesten må styrkes og være mer tilgjengelig, også utenfor skoletiden. I dag har vi for få møteplasser for ungdom, utenfor skoletid. Vi må styrke det kommunale fritidstilbudet, slik at alle ungdommer i hele kommunen har tilbud om å delta på ulike møteplasser.

Arbeiderpartiet vil jobbe for en inkluderende oppvekstsektor, der våre kommunale tjenester jobber på tvers av sektorene til det beste for barna og familiene. Gode og forebyggende hjelpetiltak er et viktig grep for å gi flere familier de verktøyene de trenger for å sikre en god oppvekst for barn og unge. I vår kommune skal vi sikre at alle barn og unge får en god og trygg oppvekst. Dette gjør vi som lokalsamfunn, med gode tjenester, samhold, forebyggende og målrettet arbeid.

Østre Toten Arbeiderparti vil:

- Skape bedre tverrfaglig samarbeid mellom barnevern, helsestasjon, skoler og barnehage ved å samlokalisere og etablere Familiens hus.
- Fremtidig skole- og barnehagestruktur må sees under ett og settes i sammenheng med befolkningsutviklingen, økonomi og lokalsamfunnshensyn i kommunen
- Sikre et mer sømløst utdanningsløp fra 0 – 18 år med bedre overganger mellom barnehage, grunnskole og videregående skole
- Legge til rette for mer praktisk undervisning i skolen, slik at flere opplever mestring og skolehverdagen oppleves mer interessant for flere
- Øke ansattes tverrfaglige kunnskap til å se og hjelpe sårbare barn og styrke handlingskompetansen hos ansatte for å forebygge utenforskap og mobbing blant barn og unge
- Likebehandle alle barn og barnehager for å sikre høy kvalitet og stort mangfold i barnehagesektoren lokalt
- Etablere samarbeidsarenaer mellom barnehagemyndigheten og barnehager i kommunen, private og kommunale, for å innfri mål om gode barnehager for alle barn
- Styrke satsing på psykisk helse hos barn og unge
- Sikre et godt hjem–skole-samarbeid og gode leksehjelpsordninger
- Etablere flere møteplasser og fritidstilbud for ungdom
- Utrede muligheter for en «hent meg» ordning, der ungdom kan komme seg til/fra fritidstilbud
- Hindre at stadig flere ungdom og unge voksne faller på utsiden av skole og arbeid.

2. HELSE OG OMSORG

Arbeiderpartiets mål er et samfunn som fremmer god helse for alle, forebygger sykdom, utjevner sosiale forskjeller og gir alle barn og unge en god start i livet. God helse skapes der folk lever, bor og arbeider. Vi må sørge for at alle skal kunne oppleve samfunnssektorer er med på å forebygge og investere i god folkehelse. Vi vil legge til rette for at alle skal kunne oppleve mestring og positiv aktivitet. Det må legges til rette for at seniorer i økt grad kan aktiviseres og anses som en ressurs.

Helse og omsorgssektoren er den tjenesten som vokser raskest i vår kommune. Skal vi lykkes i å møte de økte behovene i sektoren, må fokuset være å legge til rette for at seniorer kan bo hjemme så lenge som mulig. For å lykkes med dette, må vi prioritere, rekruttere, sikre og styrke grunnbemanningen i hjemmesykepleien. Vi må også ha tilgang til institusjonsplasser i egen kommune når behovet er der. I dag mangler vi ulike boformer for seniorer, der det er tilgang til fellesarealer. Vi må etablere flere boformer for seniorer og etablere nye heldøgns bemannede botilbud for pleietrengende. Grunnbemanning, videreutdanning, partsamarbeid og godt arbeidsmiljø er viktige momenter som vi vil ivareta.

Psykisk helse er like viktig som fysisk helse. For mennesker med psykiske helseplager er det helt avgjørende å få hjelp der de er, om det er på skolen, på et sykehjem, på en arbeidsplass eller i hjemmet. Vi ønsker å få til en god tverrfaglig samhandling mellom ulike instanser på dette området. Lavterskeltilbud og møteplasser bør etableres, og vi må ivareta og pleie samarbeidet med frivillige organisasjoner. Det er viktig å støtte tilbud som fremmer god folkehelse, og forebygging.

Østre Toten Arbeiderparti vil:

- Sikre fortsatt kommunalt drift av våre helse- og omsorgstjenester gjennom at kommunen skal være et attraktivt sted å være ansatt.
- Tilby sykehjemsplass til de som trenger det og sikre at vi har tilstrekkelig antall sykehjemsplasser i Østre Toten kommune
- Etablere nye heldøgns bemannede boligtilbud for å dekke hullene i omsorgs-/innsats trappa mellom sykehjem og hjemmesykepleie.
- Etablere bofellesskap for seniorer, med enkle servicetilbud ved de nedlagte bo- og servicesentrene i Skreia, Kapp og Kolbu samt på Lena
- Tilrettelegge for at seniorer ses på som en ressurs
- Styrke grunnbemanning i hjemmetjenesten
- Utvikle økt tverrfagligsamhandling mellom helse og omsorgstjenesten og øvrige tjenester i kommunen
- Våre legesentre skal videreutvikles og ivareta samarbeid og samhandling med øvrige helsetjenester
- Videreutvikling av nye brukervennlige helse-/digitale løsninger for å forhindre digitalt utenforskap
- Sikre at ektepar eller samboere som ønsker det, kan bo sammen de siste årene av livet når den ene har fått sykehjemsplass

- Legge til rette for etablering av seniorboliger i flere deler av kommunen, i samlokalisering med vanlige boenheter, som skaper fellesskap mellom generasjoner.
- Styrke det psykiske helsetilbudet i kommunen
- Etablere flere lavterskeltilbud og møteplasser i kommunal regi i samarbeid med frivilligheten

3. NÆRINGSUTVIKLING OG INNOVASJON

Næringslivet i Østre Toten er variert og består i all hovedsak av små og mellomstore bedrifter. Landbruket har en fremtredende rolle da vi har god jord, rik tilgang på vann og dyktige bønder. Vi er stolte av å være den største grønnsakskommunen i Norge, hva gjelder dyrking på friland, samtidig som dyktige aktører innen pakking og foredling er med på å forlenge den lokale verdikjeden. Vi skal ta jordvern på alvor, og ta vare på jorda som produksjonsareal. Samtidig må jordvernet sees i sammenheng med andre viktige samfunnsområde, både i et utviklings- og et miljøperspektiv. Den samlede arealbruken vår også sikre at vi har attraktive områder for å utvikle næringsliv – både det eksisterende og for å tiltrekke oss nye bedrifter/næringer.

Kommunen må motivere og legge til rette for miljøer som driver forskning og utvikling. Et av disse er NIBIO på Apelsvoll. Samarbeid med andre akademiske miljøer som NTNU, høgskoler og fagskoler er også viktig, for å bygge kompetanse og ta del i den nyskaping og de trender som utvikles i disse miljøene. Nyutdannede studenter kan være aktuelle gründere som vi kan legge til rette for i regionen.

Miljøet i og rundt Kapp Melkefabrikk er et eksempel på en næringsklynge med bedrifter som utvikler hverandre gjennom tett samarbeid. Det bør vurderes om Kapp Næringshage kan utvikles til å bli en næringspark, som tar med seg all aktivitet i området og som også kan gi gode rammer for nye bedrifter.

Forskning og utvikling innenfor industriell teknikk, primærnæringen, klima og utdanning bør kommunen ta et aktivt forhold til. Innenfor helse og omsorg går utviklingen raskt, spesielt når det gjelder digitalisering og velferdsteknologi. I denne sammenheng er det viktig at kommunen følger opp med opplæring – både av ansatte og brukere. Østre Toten må også ta aktivt del i næringsutviklingen på dette området og legge til rette for denne type nye næringer.

Våre handelssentre har sine særpreg og sin identitet som kommunen må støtte opp om og gi gode rammer for gjennom god infrastruktur og stedsutviklingsarbeid. Lokal matproduksjon og salg må støttes opp om og legges til rette for.

Østre Toten skal være en fleksibel kommune som utvikler mennesker, næringsliv og lokalsamfunn. Vi vil være en endringsorientert kommune som evner å endre seg i takt med samfunnsutviklingen. Økt interkommunalt samarbeid om næringsutvikling i vår felles arbeidsmarkedsregion er viktig. I denne sammenheng er også et økt samarbeid om transportløsninger, herunder godstransport på både veg og bane, viktige regionale spørsmål. I et miljøperspektiv vil det være fornuftig å forbedre infrastrukturen for frakt av gods.

Norge har behov for økt beredskapslagring av korn, og her kan Østre Toten ta en sentral rolle. Østre Toten er en av de største produsenter av korn og landbruksvarer til det norske markedet. Som ledd i å ivareta og utvikle denne rollen videre, er det viktig å utvide kapasiteten på beredskapslagring, både for vår egen region, det sentrale Østlandet og Norge som helhet.

Reiseliv er en vekstnæring i Norge og det skjer interessant knoppskyting også her i kommunen. Dette er en spennende sektor, hvor Østre Toten har gode forutsetninger for å oppnå økt attraktivitet og store markedsandeler.

Det er viktig å bygge opp under Totenidentiteten, allerede fra ung alder, gjennom økt lokalkunnskap, forståelse for hva som skjer i lokalet næringsliv og hvilke utviklingsmuligheter som finnes. Som matproduserende kommune har vi store muligheter til å ta en viktig rolle i segmentet ren mat, dyrket i rene, trygge omgivelser, omgitt av ren natur med gode fritidsopplevelser. Dette må vi markedsføre oss aktivt på.

Østre Toten Arbeiderparti vil:

- Bidra til at Østre Toten skal framstå som en fleksibel kommune som utvikler mennesker, næringsliv og hele lokalsamfunnet
- Bli en bedre tilrettelegger for lokalt næringsliv i utviklingen av enkeltbedrifter og næringsklynger
- Tilrettelegge for forutsigbarhet i næringsutvikling gjennom infrastruktur og god arealberedskap
- Legge til rette for opparbeidelse av byggeklare næringsarealer som sikrer behovet for raske etableringer
- Legge til rette for næringsklynger hvor det utvikles samarbeid og gode synergier på tvers av bransjer
- Videreutvikle samarbeidet med kompetansemiljøer som NTNU, NCE Raufoss, Høgskolene, Fagskolen, NIBIO og ulike hightec-bedrifter
- Bidra til å skape gode og fungerende nettverk mellom ulike næringsbransjer og andre aktører i lokalsamfunn og region
- Forankre forståelsen for næringsutvikling i alle kommunale sektorer
- Ikke godkjenne salg av konsesjonspliktige landbrukseiendommer til aksjeselskaper, for å sikre lokalt og personlig eierskap
- Legge til rette for å utvikle Kapp Næringspark som et samlet miljø, med næringshagen som nav.
- Jobbe for å etablere en beredskapslagring for korn i Østre Toten, både for egen region og for det sentrale Østlandet.
- Legge til rette for å utvikle reiseliv som en vekstnæring i Østre Toten.
- Økt satsing på kulturbasert næringsutvikling.
- Legge til rette for satsing på ny energiproduksjon
- Jobbe aktivt for å tiltrekke oss statlige arbeidsplasser

4. INFRASTRUKTUR

En videre utvikling av Østre Toten kommune er helt avhengig av viktig og grunnleggende infrastruktur som veg, vann, kloakk, strøm, telefon og bredbånd. Et klima i endring og en verden i uro gjør oss sårbare og utfordrer oss på nye måter i hvordan vi legger opp, sikrer og forvalter vår infrastruktur.

Vi må sikre at vi har oppdaterte beredskapsplaner og -løsninger, slik at vi evner å holde viktige samfunnsoppgaver i gang, selv om deler av strukturen skulle bli rammet. Det er viktig å ha en god strategi for dette, som skal nedfelles i Infrastruktur 2040.

Vi har flere viktige fylkesveger og ca. 90 km kommunal veg i Østre Toten. Den viktigste veg er utvilsomt fylkesveg 33, som går fra Bjørge i Valdres til Minnesund. Vi mener FV 33 er den viktigste fylkesvegen både for næringsliv og pendlere, og denne vegforbindelsen må prioriteres når nye samferdselsprosjekter skal vedtas. Østre Toten er en av få kommuner i Innlandet uten jernbaneforbindelse, og veg er derfor eneste transportalternativ ut og inn av vår kommune, som har stor varetransport og høy pendling. For oss har en utbedring av strekningen Bilitt-Skreia høy prioritet, sammen med viktige strekninger i Viken/Akershus.

Østre Toten har et svakt kollektivtilbud og dette må strykes. Dette gjelder både innad i kommunen og eksternt mot henholdsvis Gjøvik, Raufoss og Gardermoen/Eidsvoll. I et miljøperspektiv vil dette være en viktig forbedring av den utfordringen som ligger i utslipp fra vegtrafikken.

Østre Toten Arbeiderparti vil:

- Bygge ut og vedlikeholde en infrastruktur som tar hensyn til innbyggernes og næringslivets behov, og som tar tilstrekkelige miljøhensyn.
- Fortsette satsingen på bredbåndsutbyggingen
- Sette gode mål og nedfelle strategier for videre arbeid gjennom Infrastruktur 2040
- At kritisk infrastruktur må følges opp og vedlikeholdes, spesielt med hensyn til beredskapssituasjonen
- Bygge tilfredsstillende infrastruktur i tettstedene som tar hensyn til både kapasitet, tilgjengelighet og universelle løsninger
- Jobbe for å forbedre kollektivtilbudet, både internt og inn/ut av kommunen. Spesielt viktig er det å få på plass et busstilbud mot Gardermoen/Eidsvoll som også knytter seg til togtilbudet.
- Være en aktiv pådriver for videre utbygging av fylkesveg 33 i et nært samarbeid med Innlandet og Viken fylkeskommuner og for å øve trykk på sentrale politikere. Vi vil medvirke til at Vegforum 33 igjen skal bli et aktivt samarbeidsorgan.
- Bygge tilfredsstillende infrastruktur, spesielt i og inn mot tettstedene, som ivaretar hensyn til kapasitet, trafiksikkerhet og universell utforming.

5. KULTUR OG FRIVILLIGHET

Et godt og mangfoldig kulturliv og gode fritidstilbud for alle, er nøkkelen til god folkehelse for kommunens innbyggere. Kommunen må være en tilrettelegger for at alle innbyggerne skal ha en meningsfylt fritid, uavhengig av økonomi, alder, bosted og etnisitet. Det må spilles på lag med frivilligheten, og frivilligheten må ha gode rammevilkår for sine aktiviteter, herunder også gode og tilpassede lokaliteter og anlegg for de behov som finnes.

Østre Toten er en spredtbygd kommune, og det offentlige kollektivtilbudet er pr dags dato ikke tilfredsstillende. Derfor må det legges til rette for lavterskeltilbud i alle deler av kommunen. Dette kan gjøres i samarbeid med frivilligheten/frivilligsentralen, som supplement til de institusjonelle tilbudene.

Østre Toten Arbeiderparti vil:

- Være en aktiv pådriver for at frivilligsentralen får de rammer og betingelser som er nødvendig for at de fortsatt kan jobbe med ulike lavterskeltilbud i hele kommunen.
- Jobbe for å bedre vilkårene og koordineringen for frivillige lag og foreninger, ved å opprette en stilling som frivillighetskoordinator
- Arbeide for gode egnede øvingslokaler for kor, korps og andre
- Fortsette arbeidet med etablering av nytt skytteranlegg
- Utrede og jobbe for en ny svømmehall, i tilknytning til Østre Toten Idrettspark
- Sikre ordninger for at alle barn og unge, uavhengig av økonomi, kan delta i frivillige aktiviteter
- Vurdere muligheter for å bringe mer «fritidsaktiviteter» inn i SFO
- Spille på lag med våre kulturinstitusjoner som Mjøsmuséet, Peder Balke-senteret, Biblioteket, Kulturskolen og Østre Toten Kulturhus
- Opprette lavterskeltilbud som forhindrer Digitalt utenforskap
- Kunst og kultur skal være et bærende element i planer- tiltak og virksomheter
- Sikre kvalitet og mangfold i kulturlivet

6. ARBEIDSGIVERPOLITIKK

Et trygt og inspirerende arbeidsliv er viktig. Det å ha en jobb å trives i, med ei lønn å leve av, er selve grunnpilaren i folks hverdag. Kommunen må legge til rette for at faste 100 % stillinger skal være hovedregelen. Deltidsstillinger skal kun være frivillig. Vi sier nei til ufrivillig deltid. Det fagpolitiske samarbeidet må styrkes. Et organisert arbeidsliv, er et godt arbeidsliv. Det ligger store utviklingsmuligheter ved å ta i bruk de ansattes kompetanse og kreativitet på en systematisk måte. Samarbeid og samhandling på tvers av enheter og etater krever helhetstenkning og tilrettelegging både politisk og administrativt. Trepertssamarbeidet er en metode som svarer til denne tenkningen og tilretteleggingen.

Telemarksmodellen har blitt vedtatt i Østre Toten Kommune, som blant annet skal forhindre sosial dumping og sikre et seriøst arbeidsliv. Dette må følges opp, slik at kravene i modellen oppfylles. Som et ledd i å sikre at Østre Toten skal ha arbeidskraft i årene fremover, må den

store satsningen med lærlinger fortsette. Kommunen må ha et godt samarbeid med det lokale næringslivet for å stimulere til lærlingesatsning også i det private.

Vi krever nulltoleranse for trakassering og mobbing, ingen forskjellsbehandling på grunn av kjønn, religion, etnisitet, hudfarge, opprinnelse, funksjonsevne eller seksuell legning.

Trivsel er et nøkkelord, der det skal være godt å arbeide i kommunen, vi skal ha en åpenhets kultur og fremme et godt arbeidsmiljø.

Østre Toten Arbeiderparti vil:

- Sikre et trygt og inspirerende arbeidsliv i kommunen. Det skal være attraktivt å jobbe i Østre Toten kommune.
- Økt fokus på rekruttering, spesielt til stillinger hvor det er mangel, som f.eks sykepleiere. Være pådrivere for fleksibel utdanning og tilpassede utdanningsformer, overfor universitet/høyskole/fagskole.
- Sikre en heltidskultur der heltidsstillinger skal være en rettighet, og deltid en mulighet
- Gjennomføre konkrete sykefraværprosjekter i de sektorer som har behov og utfordringer
- Styrke og synliggjøre treparts samarbeidet, for på den måten å utvikle både den enkelte og kommunen som arbeidsgiver. Styrke det fagpolitiske samarbeidet.
- Jobbe for et seriøst arbeidsliv, også for de områder der kjøp av tjenester og varer fra private aktører er aktuelt. Norgesmodellen mot sosial dumping må følges
- Fortsette den store satsningen på læreplaner og sikre 3 lærlinger pr. 1000 innbyggere – minimum 45 lærlinger i organisasjonen
- Fortsette den gode dialogen mellom kommunen, lokalt næringsliv og den videregående skolen, for å stimulere til økt lærlingesatsning innenfor det private næringslivet
- Sikre en effektiv organisasjon

7. KLIMA OG MILJØ

Klimaendringene er vår tids største utfordring og global oppvarming truer livsgrunnlaget vårt. Dette rammer hele kloden og gir betydelig økt risiko for økosystemer, mennesker og samfunn. Klimaendringene skjer globalt og påvirker lokalt. Både Østre Toten-samfunnet og kommunen som virksomhet må omstille seg for å bidra til at vi når lokale, nasjonale og globale klimamål.

FNs bærekraftsmål må legges til grunn for all planlegging og virksomhetsstyring i kommunen, og vi må bremse klimagassutslippene på de områder vi kan bidra, samtidig som vi utnytter ressursene mer effektivt og reduserer forbruk. Klima- og miljøutfordringen krever omstilling i et samfunn der sosial og økonomisk framgang skjer innenfor naturens tålegrenser.

Klima- og miljøhensyn må gjenspeiles i alle kommunale sektorer og en ny, revidert klimaplan må bli et viktig verktøy for kommunens klima- og miljøarbeid. Vi må ha løsninger som gjør det enkelt for innbyggere og næringsliv å ta miljøvennlige valg i hverdagen. Dagens

forbrukssamfunn er ikke bærekraftig i fremtiden og økt grad av gjenbruk og sirkulærøkonomi må derfor være et klart mål.

Østre Toten Arbeiderparti vil:

- Gjøre Østre Toten grønnere og mer bærekraftig ved å sette klima- og miljøhensyn høyt på dagsorden
- Arbeide målrettet med klimatilpasning gjennom samfunnssikkerhet og beredskap, og forebygge flom, tørke, skred og ras.
- Arbeide for å redusere forurensende utslipp til jord, luft og vann
- Informere om og legge til rette for at innbyggere og næringsliv skal kunne ta miljøvennlige valg i hverdagen
- Ivareta Mjøsa som en viktig del av økosystemet – som en trygg og sikker vannforsyningskilde
- Ha gode ordninger for avfallshåndtering for næringslivet, også innenfor landbruket
- Legge til rette for økt etablering av hurtiglader for el-biler
- Støtte opp om utredning av mulighetene for alternative energikilder i kommunale bygg
- Være en pådriver for gjennomføring av raske og effektive klima- og miljøtiltak
- Legge til rette for økt gjenbruk og redusert forbruk
- At klima- og miljøhensyn skal integreres i alle kommunens beslutninger
- Arbeide for et styrket kollektivtilbud

8. INTEGRERING OG INKLUDERING

Sterke fellesskap og gode fellesarenaer handler også om mangfold og integrering, som igjen henger nært sammen med gode oppvekstvilkår, god folkehelse og et godt arbeidsliv. I Østre Toten kommune skal det være viktig å forebygge utenforskap og legge til rette for at alle kan delta i fellesskapet. Vi vil at alle som flytter til kommunen skal tas imot på en god måte og inkluderes i fellesskapet vårt. Om du kommer til kommunen som flyktning, asylsøker, arbeidsinnvandrere eller tilflytter fra andre kommuner, ønsker vi at alle skal få en god velkomst og gis gode muligheter for å inkluderes i lokalsamfunnet og lykkes med livet.

Vi skal fremme inkludering, toleranse og respekt, og være et samfunn hvor alle blir sett på som en ressurs og får bruke mulighetene og evnene sine. Det må etableres lett tilgjengelige arenaer for deltagelse i samfunnslivet.

Østre Toten Arbeiderparti vil:

- Jobbe aktivt med holdningsskapende arbeid som fremmer inkludering, toleranse og respekt
- Hindre at barn, ungdom og voksne faller på utsiden av skole og arbeidsliv
- Legge til rette for et bredt, likeverdig og inkluderende tilbud til alle aldersgrupper i alle deler av kommunen

- Legge til rette for at alle får bidradd med sin kompetanse og sine evner
- Sikre gode rutiner for varig integrering av flyktninger
- Ved familieforening – gjenforene flyktninger med sine familier raskt, for å sikre god integrering
- Sikre gode rutiner for varig integrering av flyktninger
- Legge til rette for god norskopplæring
- Gjøre det enklere å gjennomføre opplæring og kvalifisering av innvandrere i bedrifter
- Skape arenaer for et levende lokalsamfunn hvor alle kan delta på møteplasser, uavhengig av bakgrunn
- Utforme og gjennomføre aktiviteter og prosjekter i samarbeid med ideelle aktører og frivillige organisasjoner, som styrker lokalt samhold og engasjement
- Oppmuntre og legge til rette for at alle skal ta utdanning og utnytte sine ressurser

9. BOLIGPOLITIKK

Lokalsamfunnet står overfor store utfordringer i å utvikle en boligstruktur som er både sosialt, økonomisk og miljømessig bærekraftig. Befolkningsutviklingen gir behov for en ny boligpolitikk som tar hensyn til alle aldergrupper og som bygger på prinsippene i «Aldersvennlige lokalsamfunn». Kommunens boligstruktur er spesiell, med dels tettstedsbebyggelse og relativt mye spredt bebyggelse. Dette varierte bomønsteret er både en styrke og en utfordring, da både etterspørselen i markedet fra eldre og yngre er ulikt og attraktiviteten på boligområdene er forskjellig. Dette gjør at Østre Toten må tenke mangfoldig og legge til rette for ny boligbygging både i tettstedene og i grendene.

Prisnivået i boligmarkedet gjør det krevende for førstegangsetablerere å komme inn. Vi må legge til rette for en boligbygging som er målrettet for yngre og samtidig ha gode ordninger gjennom Husbanken eller andre målrettede tiltak for denne gruppen. Nærhet til skole og barnehager er viktig for barnefamilier, og boligpolitikken må derfor sees i sammenheng med skole- og barnehagestruktur.

Stadig flere husholdninger består av kun en til to personer. Dagens boligsammensetning samsvarer ikke med denne utviklingen. For å sikre en bedre balanse må det bygges flere mindre boliger, slik at bl.a. førstegangsetablerere og lavtlønnsgrupper får mulighet til å etablere seg i kommunen.

Bofellesskap for seniorer er en viktig satsing, slik at de som ønsker det kan oppnå tilrettelagte boliger samtidig som en forebygger ensomhet og utrygghet. De nedlagte bo og servicesentrene bør utvikles til slike bofellesskap, der det oppnås bredde og mangfold blant beboerne og gode fellesarealer og -løsninger.

Østre Toten Arbeiderparti vil:

- At Østre Totens beliggenhet, kvaliteter og attraktivitet brukes aktivt i å markedsføre kommunen som en god bokommune
- Legge til rette for et mangfold av boligtyper i ulike deler av kommunen
- At det planlegges for et aldersvennlig samfunn som er tilgjengelig og inkluderende for en aldrende befolkning

- Forbedre muligheten for å oppnå startlån fra Husbanken, sammen med informasjon og veiledning
- At det i løpet av 2025 utarbeides en boligpolitisk handlingsplan for kommunen
- Utvikle kommunale boligtomter der det legges til rette for at førstegangsetablerere og andre kan skaffe seg sin første bolig, ut fra et leie- til eie-prinsipp
- Tilrettelegge for flere utleieenheter for de som ønsker å leie framfor å eie
- Legge til rette for nye boligfelter i nærheten av skoler og tettsteder, samtidig som det åpnes for fortetting i eksisterende miljøer der det finnes offentlig vann og kloakk
- Ta en mer bevisst politisk styring i boligutviklingen og videreutvikle samarbeidet med det private bolig markedet
- Legge til rette flere bofellesskap for seniorer, der de som ønsker det kan oppnå tilrettelagte og tilpassede boliger
- Etablere bofellesskap for seniorer, med enkle servicetilbud ved de nedlagte bo- og servicesentrene

10. ØKONOMI

Det er avgjørende å ha en robust og bærekraftig kommuneøkonomi for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til innbyggerne. Den økonomiske situasjonen, både i Østre Toten og kommunenorge ellers, er anstrengt og driftsnivået er under press. Det må derfor arbeides for å finne smarte og effektive løsninger – i organisasjonen og i tjenesteproduksjonen. Den demografiske utviklingen er med på å gjøre dette ekstra krevende.

Avgiftsnivået i Østre Toten er relativt høyt, blant annet på grunn av bo-, tjeneste- og infrastrukturen. Eiendomsskatten er omdiskutert, men uten den ville man ikke klart å tilby innbyggerne tjenester på det nivået de har krav og forventninger på. Vi vil imidlertid ikke øke eiendomsskatten i perioden.

Som i de fleste kommuner i Norge er investeringsbehovene på vann- og avløpssektoren store. Dette som følge av et omfattende og til dels gammelt ledningsnett, behov for oppgraderinger av anlegg og nett, og nye utbyggingsområder som skal forsynes. Det må utvises en forsiktighet i nye investeringer og ha et hovedfokus på vedlikehold, for å dempe avgiftsveksten på området.

Østre Toten har høy lånegjeld og kommunen har ikke økonomi til å igangsette mange nye kostnadskrevende investeringsprosjekter. En nøye vurdering av utslag på driftsøkonomien må gjøres i hvert enkelt tilfelle.

Østre Toten Arbeiderparti vil:

- Fortsatt føre en forsvarlig økonomisk politikk
- Følge de vedtatte økonomiske handlingsregler for kommunen i økonomiplan- og budsjettarbeidet og evaluere disse i løpet av perioden
- Ha en langsiktig investeringsplan som gir økonomisk forutsigbarhet
- Redusere konsulentbruk og bruke egne ressurser i organisatorisk i utviklings og utredningsoppgaver.
- Ikke øke eiendomsskatten
- Holde øvrige kommunale avgifter på et så lavt nivå som mulig.
- Kritisk vurdere nye investeringer som belaster driftsbudsjettet